

RADOŠINSKÉ NOVINY

DVOJMESAČNÍK ZO ŽIVOTA OBČANOV RADOŠINY A BZINIEC

Ročník XII Číslo 1

Nepredajné

Január 2010

ZBOHOM ROK 2009, VITAJ ROK 2010!

Uplynulý rok 2009 nepatrí v našej histórii práve k tým najšťastnejším. Okrem rôznych prírodných katastrof a ľudských nešťastí sa za tento výsledok vo veľkom pričínila svetová hospodárska kríza. Tieto tri slovíčka sa pravidelne skloňujú vo všetkých médiách už viac ako rok. V poslednom čase to už začína vyzeráť v súvislosti s krízou lepšie ako pred rokom. Vtedy sa ešte len rozbiehala. Teraz sa snáď už blíži ku koncu. Aj keď skeptici tvrdia opak. Ostáva len dúfať, že pravdu mať nebudú. Následky však budú zreteľné ešte dlho – desiatky skrachovaných firiem, tisíce ľudí bez práce. Prvým krokom k rozbehnutiu slovenskej ekonomiky bude spamätanie sa veľkých svetových ekonomík, od ktorých je tá naša závislá.

Napriek tomu, že táto kríza nás sprevádza životom dlhšiu dobu, obchodníci ju počas vianočných sviatkov nepostrehli. Nech bola finančná situácia v slovenských rodinách akákoľvek, na Vianoce si všetci dopriali. Veď kedy by si mali dopriať, keď nie na Vianoce? Vianoce dávajú človeku pocit, že svet je akýsi lepší a to má za príčinu, že aj samotní ľudia sa cítia lepšie. Tak to má byť. Každý má aspoň raz do roka nárok byť šťastný a zabudnúť na všetky trápenia.

Rok 2009 bol skúškou pre Slovákov. Boli sme skúšaní eurom. Zdá sa, že v skúške sme obstáli. Väčšina ľudí si na eurá zvykla. Na druhej strane, ani im nič iné neostá-

valo. Ako vždy, aj tentokrát sa určite nájdú ľudia, ktorí majú s novou menou problém. Takých však netreba počúvať, lebo tí majú problém so všetkým na svete. Tento rok sa chystá ďalšia zmena v súvislosti s peniazmi. Od roku 2010 by sa malo zrušiť duálne zobrazenie cien. To znamená, že v obchodoch by mali byť ceny tovaru uvádzané len v eurách. Doteraz tam boli uvedené ceny v eurách, aj v slovenských korunách. Obyvatelia sa obávajú nových cien len v eurách. Majú obavy z neprimeraného zvyšovania cien. Tieto obavy nemusia byť opodstatnené. Žiadny obchodník si nedovolí extrémne dvíhanie cien, pretože by tak riskoval masťnú pokutu od kompetentného orgánu.

Rok 2010 nám prináša novinku. Novinku v podobe cestného mýta. Toto mýto musí platiť každé vozidlo, ktoré váži viac ako 3,5 tony. Nápad to nie je zlý, veď cestné mýto funguje vo viacerých štátoch Európskej únie. Naša smola je však v tom, že cestné mýto na Slovensku má zopár problémov. V prvom rade je celý projekt organizácie nevládnutý. Mnoho dopravcov má ťažkosti s prihlasovaním sa do systému. Neprijemné je aj to, že platiť musíte za celý úsek, aj keď prechádzate iba po časti toho úseku. Už 5. januára 2010 prebehol prvý štrajk proti tomuto systému. Najbližšie týždne ukážu, čo všetko ešte mýto prinesie do našich životov.

Každopádne, rok 2009 sme prežili, aj keď nám priniesol viacero prekvapení. Rok 2010 nám prinesie prekvapenia tiež. Musíme sa len posnažiť ich prežiť aspoň tak úspešne ako tie minuloročné. K tomu vám všetkým prajem zdravie a šťastie počas celého tohto roka.

Miroslava Kolková

RADOŠINSKÉ VIANOCE

Zvykli sme si tu v Radošine, že koniec roka a jeho vianočnú atmosféru príjemne dotvára aj významná kultúrno-spoločenská udalosť – Radošinské Vianoce. Podujatie, o ktoré je v poslednom období priam enormný záujem, sa opäť uskutočnilo vďaka divadelníkom a ich priaznivcom z Občianskeho združenia Hlavina. Pôvodne mal program začať sobotňajším vystúpením Radošinského naivného divadla – Mám okno. Keďže išlo o trinásť ročník, možno to číslo „za-fungovalo“ a zariadilo, že z dôvodu ochorenia v súbore RND sa ich vystúpenie muselo presunúť na začiatok nového roka. Netradične tak prvým bodom programu Radošinských Vianoc 2009 bola premiéra hry Stanislava Štepku Kino Pokrok v podaní Divadla Hlavina z Radošiny. Po vŕchľavom úspechu inscenácie Sedem hlavných hriechov boli očakávania veľké. Divadelníci z Hlaviny nechceli sklamať divákov, svojho obľúbeného režiséra, ktorý na diaľku držal palce, a ani seba.

Pokračovanie na 3. strane

Oznamy Obecného úradu

Z rokovania Obecného zastupiteľstva

Na 20. zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Radošine, ktoré sa uskutočnilo 11.12.2009, poslanci

A. schválili:

1. úpravu rozpočtu obce Radošina na rok 2009 podľa predloženého návrhu,
2. rozpočet obce Radošina na roky 2010–2012 podľa predloženého návrhu,
3. VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2010,
4. VZN o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa materskej školy a žiaka školských zariadení so sídlom v Radošine,
5. sadzobník úhrad za služby poskytované obcou Radošina a prenájom hnuteľných vecí vo vlastníctve obce Radošina,
6. prenájom parcely č. 101/16 v kat. území Radošina Jane Krškovej, Radošina, Nitrianska 363, podľa § 9a ods. 9 písm. c) Zákona č. 138/1991 Zb. v znení neskorších predpisov a nájomné podľa VZN obce Radošina „O cenách nájmu nebytových priestorov a pozemkov vo vlastníctve obce Radošina“,
7. zníženie mesačného poplatku školskému klubu detí pri ZŠsMŠ v Radošine na 1 € pre všetkých dochádzajúcich žiakov do ZŠsMŠ v Radošine, ktorým odchádza autobus o 13:30 hod.,
8. odmenu starostovi obce za vykonanú prácu a nadštandardné plnenie úloh vo výške 10 % z ročného príjmu,
9. žiadosť ZO JDS – Klub dôchodcov v Radošine o zaradenie do rozpočtu obce,
10. žiadosť Centra sv. Pavla, Piešťanská 40, Radošina, o poskytnutie príspevku na úhradu energií,
11. správu o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Základnej školy s materskou školou v Radošine za školský rok 2008/2009,
12. spolufinancovanie projektov podaných v rámci lokálneho partnerstva sociálnej inklúzie.

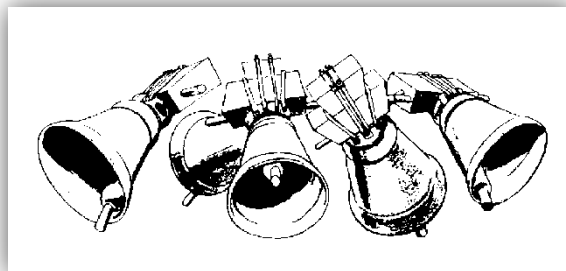
V bodoch 13 až 40 schválili podanie žiadosti o poskytnutie úveru zo štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) na výstavbu nájomného domu so 6 bytovými jednotkami v lokalite Školská ul. v kat. území Radošina na parcelách č. 446/27, 446/36, 446/36 a 446/36 vo výške 80 % obstarávacích nákladov; podanie žiadosti o štátnu dotáciu z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR na výstavbu nájomného domu so 6 bytovými jednotkami v lokalite Školská ul. v kat. území Radošina na parc. č. 446/27, 446/36, 446/36 a 446/36 vo výške 20 % obstarávacích nákladov; ručenie ŠFRB bankovou zárukou v Dexia banke, a.s., Topoľčany; použitie vlastných prostriedkov na technickú vybavenosť, inžinierske siete a prípojky inžinierskych sietí; poistenie stavby počas čerpania úveru zo ŠFRB; uplatnenie záložného práva na novopostavené byty po kolaudácii v prospech ŠFRB a vyčlenenie finančných prostriedkov z rozpočtu obce na splácanie mesačných splátok poskytnutého úveru.

B. neschválili:

1. návrh Zámennej zmluvy medzi Rímskokatolíckou cirkvou, farnosť Biskupstvo Nitra a obcou Radošina,
2. žiadosť Komunity Kráľovnej pokoja o finančnú podporu k Vianociam 2009,
3. návrh na udelenie odmien poslancom Obecného zastupiteľstva Radošina vo výške 5 € za aktívnu účasť na zasadnutiach v roku 2009.

Zvony, zvony...

Prednedávnom behal po internete zaujímavý mail. Hospodár spal a zvieratá rešpektovali jeho spánok. Chodili potichu, nezačali múkať, békať, kvákať, mékať, kikiríkať. Potom zazvonili rané zvony. Hospodár vyskočil, otvoril okno, utešený z nového rána sa pozeral a počúval hlasy zvierat, ktoré zrazu ožili, prekrikujúce sa s bijúcimi zvonmi. Všetci sa tešili, že im Pán daroval nový deň. Moderný svet zaviedol nočné zmeny, nočnú i nedeľnú prácu – svetom vládne zisk. Či? Tak nás pohltí, až sme zabudli, že nový deň nie je zase až takou samozrejmosťou. Stačia nedávne udalosti na Haiti. Ako rado by sa desiatky tisíc ľudí, ktorí podľa odhadov skončili pod ruinami, počuli zvony ohlasujúce nový deň. Žiaľ, už ich nezačujú. Aj nás môžu už dnes prestať upozorňovať. Ale dnes a možno ešte zopár rokov sme... Sme na svete, lebo tak z lásky chcel náš Stvoriteľ. A pretože v to „dnes“ nie je nič ľahšie, ako zabudnúť (veď je toľko alternatívnych ponúk!), chce nám to, zatiaľ chvalabohu iba zvončením, pripomenúť.

Pokračovanie z 1. strany

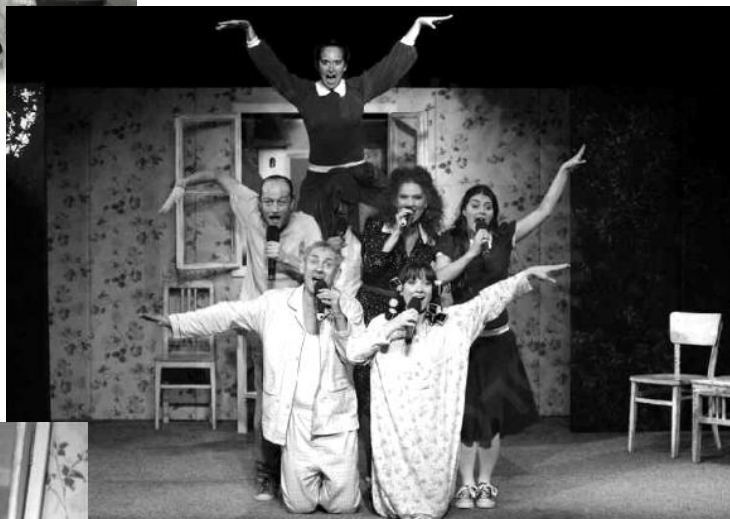
Kino Pokrok sa nerodilo ľahko – je to predstavenie náročné herecky, spevácky, tanečne, kostýmovo aj technicky. Desiatky a desiatky hodín bolo treba stráviť pri nácvikoch najprv v rozpálenom a neskôr v mrazivom kultúrnom dome. Príbeh premietateľa Ernesta a jeho dvoch životov – reálneho a filmového, z ktorých kombinácie vzišiel celkom príjemný spôsob bytia a žitia, divákov jednoznačne zaujal. Filmové plátno pomohlo premietateľovi zažiť to, čo realita nedopriala. A umožnilo snívať. A keď sa sníva, potom sa aj krajšie žije. Na plátne Kina Pokrok sa odohráva aj prierez významných historických udalostí jedného storočia, a tak sa diváci nielen smiali, ale možno aj niečo nové a poučné dozvedeli. Presne o týždeň (a potom aj v januári) sa situácia opakovala – plná sála a na záver potlesk postojáčky. Prekvapením boli dva krásne motýle, ktoré sa zobudili v útrobach kultúrneho domu

Na začiatku nového roka - 9. januára, sme s radosťou privítali očakávaný súbor Radošinského naivného divadla. Na radošincov v Radošine bol zvedavý aj minister vnútra Róbert Kaliňák, bývalý minister poľnohospodárstva Stanislav Becík, ale hlavne plná sála vďačných divákov, ktorí od prvého momentu dávali najavo, ako majú toto divadlo radi. Obidve predstavenia hry Mám okno skončili búrlivým a úprimným „standingom“ ako odmenou za perfektné herecké

a hrali s hercami počas celej hry, akoby presne podľa scenára. „Ako ste to robili s tými motýľmi? To bolo fakt dobré“, uznanlivo zhodnotil divák. „Nuž, nebolo to ľahké...“

V nedeľu 20. decembra už javisko patrilo deťom ZŠ a MŠ a ich Lastovičím rozprávkam z pera Stanislava Štepku. Malí herci sa na veľkom javisku ani náhodou nestratili. Je zrejmé, že v Radošine by ani v budúcnosti s talentovanými hercami nemal byť problém. Sklamaním bola len malá účasť divákov. Kde boli všetci tí Radošincania tak milujúci divadlo?

i spevácke výkony. Už sme si zvykli, že z predstavení RND sa odchádza s červenými dlaňami (od potlesku), avšak aj od dojatia červené oči bývajú stále častejším javom. „Chcem len, aby sa môj syn so mnou rozprával. Chcem tak veľa?“ pýta sa na scéne postava starého otca. Naozaj by to veľa nemalo byť. Lenže... Zbytočne často sa vzájomne nerozprávame, nepočúvame, obviňujeme. A výkriky o pomoc, možno aj takým zúfalým činom, akým je rozbíjanie okien, nemá kto počuť a pochopiť. Nuž, tak si v novom roku želajme, nech máme okná do duší a uší otvorené dokorán. Len tak môže existovať také podujatie, akým boli aj tieto Radošinské Vianoce. (Foto: J. Kučera, M. Vičan, archív RND) (em)

ZO ŽIVOTA NAŠEJ ŠKOLY

Prvý polrok školského roka 2009/2010 je za nami. Za vykonanú prácu dostal každý žiak odmenu v podobe vysvedčenia. Jednodňové polročné prázdniny oddelili prvý polrok od druhého.

V jesenných mesiacoch zaútočila chrípka aj v našej škole. Takmer 3 týždne pretrvával kritický stav žiakov, nedosiahol však potrebné percento na zatvorenie školy. Zatvorená bola iba materská škola. Počas epidémie sme sprísnilí hygienické opatrenia a v tom zotrvávame naďalej. Teší nás, že časté umývanie rúk sa stalo samozrejmosťou, tiež pravidelné vetranie a uvedomenie si oznamu pohybu na čerstvom vzduchu. V médiách často počujeme o druhej vlne chrípkovej epidémie na jar. Snáď budú organizmy žiakov dostatočne silné na potlačenie chrípky.

Medzi deti chodí Mikuláš. Aj tento rok zavítal so svojimi vernými priateľmi anjelmi a čertmi do tried, kde pochválil dobrych, napomenul slabších a každého odmenil sladkosťami. S kalendárnym rokom sme sa rozlúčili v KD divadelnou hrou Lastovičie rozprávky, ktorú v repríze zopakovali šikovní malí divadelníci. Hra sa všetkým prítomným veľmi páčila. K vianočným sviatkom poslali naši žiaci ručne zhotovené pozdravy do všetkých krajín zahrnutých do Projektu Comenius. Aj my sme dostali veľa pekných pozdravov so želaním všetkého dobrého. Ku koncu kalendárneho roka riaditeľ školy na základe požiadaviek učiteľov kúpil veľa potrebných pomôcok, techniky, ktoré budú vyučujúci so žiakmi využívať na skvalitnenie výučby.

Po vianočných prázdninách sa zúčastnilo veľa detí základného lyžiarskeho kurzu v známom stredisku v Donovaloch.

G.B.

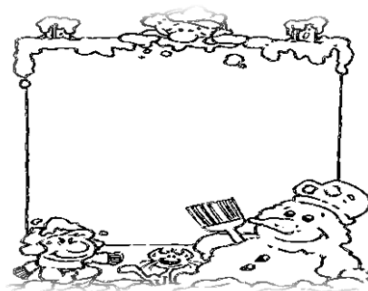
• Malí herci

Po prvýkrát sa do programu Radošinské Vianoce zapojila i škola vlastným programom. Dvanásť žiakov vo veku 7 až 12 rokov, pod vedením pani učiteľky Bahelkovej, nacvičili divadelné predstavenie - hru pre deti Lastovičie rozprávky od autora S. Štepu. Už počas letných prázdnin sa stretávali na tzv. čítačkách. Na začiatku netušili, čo ich čaká skôr, ako s nacvičenou hrou vystúpia. Čakala ich tvrdá práca, obetovanie voľného času, naučenie sa množstva textu, pohybov, tanečných prvkov. Na nácvik sa vždy tešili, prichádzali s nápadmi, pracovali zodpovedne. Pri zabezpečovaní rekvizít ochotne pomáhali i rodičia. Hra mala úspešnú premiéru 20. 12. 2009 v KD. Diváci v hľadisku nešetřili potleskom a právom. Veľké ďakujem patrí vždy ochotným ochotníkom za ich pomoc a K Jančovičovej, choreografke tanečných častí hry. Hrou chcú potešiť deti z okolitých škôl. A ich najčastejšia otázka: "Akú hru budeme nacvičovať ďalej?"

G.B.

• Ako si predstavujem zimu

Po pestrofarebnej jeseni k nám zavítala chladná zima. Celú krajinu skryla pod bielu prikrývku. Stromy aj kríky navliekla do bielych svetrov. Dni sa skrátili, noci predĺžili. Mráz nám začal štípať líca. Zo striech domov visia

cencúle, jazerá sa premenili na ľadové zrkadlá, ktoré dobili korčule detí. Na detských tváričkách sa objavil rozžiarený úsmev. Mnohé deti vytiahli sánky a začali sa sánkovať. Na lú-

kach a dvoroch si postavili snehuliakov. Po príchode zimy sa ľudia teplejšie obliekajú, pijú viac teplých nápojov a venujú väčšiu pozornosť svojmu zdraviu. Nielen ľudia, i zvieratá a vtáky sa pripravili na zimu. V zime sa vyrovnávajú so studeným počasím a nedostatkom potraviny rôznymi spôsobmi. V holých korunách stromov nepočuť štebot vtákov, ľudia sa im snažia pomôcť a dávajú do záhrad vtáčie búdky s potravou. Mnohé sa skryli do brlohov a zimu prespia. Iným narástla hustá srst.

K zime patria i Vianoce. Ľudia sa na seba viac usmievaajú, rozdávaajú viac lásky a pochopenia ako po iné všedné dni v roku.

K. Krajčírová

• Čo očakávam od roku 2010

Ako po minulé roky, aj tento rok sme ukončili pozeraním Silvestrovského programu, polnočným ohňostrojom, vinšovaním všetkého najlepšieho. S rokom 2009 odišlo pre niekoho veľa, pre iného menej. Všetci však máme viac spomienok, zážitkov a mnohí i rozumu. S rokom 2010 sme v očakávaní niečoho veľkého, krajšieho, úspešného. Veľké zmeny budú určite vo vláde. Slovenská vláda bude splácať dlh, ktorý si vytvorila počas roku 2009, a čo sa týka školstva, možno nám príde nové učebnice. Verím v to. Všetci si želajú zdravie a šťastie a dosť peňazí na slušný život. To je i moje pranie.

Z. Blahušová

Pod'akovanie

Chceli by sme touto cestou **poďakovať riaditeľovi Základnej školy v Radošine**, pánovi Fekulovi, za povolenie individuálneho vyučovania nášho syna

Adama Banáka

zo zdravotných dôvodov. Osobné poďakovanie patrí aj pani triednej učiteľke Gruchaláckovej a pani učiteľke Pánikovej, ktoré venujú svoj voľný čas na vyučovanie nášho syna.

Ďakujeme.
Vďační rodičia

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Domov sa nám nechcelo odísť

Klub dôchodcov v Radošine uskutočnil pre svojich členov predvianočné stretnutie, ktoré sa konalo 15. decembra 2009 v malej zasadačke – „svadobke“ kultúrneho domu. Naši členovia prijali pozvanie a hneď po vstupe boli milo prekvapení nádhernou vianočnou výzdobou, ktorú vyhotovili členovia divadelného súboru „Hlavina“. Nechýbali pozvaní hostia: pán starosta Ing. František Šugra, MUDr. Eduard Šmotlák a MUDr. Tatiana Kolková. Pre pracovné zaneprázdnenie sa nemohli zúčastniť pán dekan Ľubomír Havran a predsedníčka Okresného výboru Jednoty dôchodcov Emília Šáteková.

Posedenie nám spríjemňovala spevácka skupina po vedením svojej zbormajsterky Gabriely Cvikovej, ktorá nadvihla aj „staré zvyky“ pri štedrovečernom stole, napríklad hádzanie orechov do kútov, a spievali nám krásne vianočné koledy. Zaznela aj takmer 200-ročná skladba „Tichá noc“.

Predvianočný pokoj k nám tíško vstúpil. Vianočný stôl bol naozaj bohato prestretý. Nechýbala vyprážaná ryba a zemiakový šalát, vianočné oblátky s medom a veľa rôznych dobrých koláčikov a sladkostí, ktoré ochotne pripravili naše členky. Spomínali sme na svoju mladosť, veď rovnako bol deň dvadsaťštyrihodinový ako dnes, aj tma bola rovnaká. Namiesto rádia a televízie, ponúkajúcich dnes mnohokrát pochybné hodnoty, sa v kruhu rodiny či známych preberal rok. Po večeroch sa páralo perie, obšívajú staré odevy, plietlo sa, háčkovalo. Aj vtedy sa rado spalo. Napriek tomu však v mnohé rána za svitu hviezd malí i veľkí počúvali celý predvianočný čas vržďanie snehu cestou na roráty... Bolo to krásne obdobie v živote človeka, spomienok sa vynáralo veľa, napríklad ako pri teple praskajúceho raždia v sporáku chutila biela káva s cesnakovými „topinkami“ ako najúžasnejšia dobrota.

Na záver sme si zaželeli zdravie, lásku, pokoj. Otvorme dvere i srdcia. Prijmeme vianočný dar. LÁSKA a POKOJ budú aj v nás. Nech sa o rok môžeme opäť stretnúť a vzájomne potešiť. Dosť ťažko sme odchádzali domov, a to je dobre. Človek k človeku má bližšie.

Za výbor Klubu dôchodcov Mgr. Mária Escherová

Podakovanie

Chceme vyjadriť podakovanie ľuďom, ktorí svoju profesiu nerobia len pre peniaze, ale majú ľudský prístup a široké otvorené srdce. K takým patrí aj pán starosta Ing. František Šugra, o čom sme sa presvedčili, keď nás zastihla smutná rodinná udalosť, úmrtie mamičky p. Glósovej. Ochota, s akou sme sa vtedy stretli u pána starostu, nie je v dnešnej dobe samozrejmosťou.

Bol posledný deň v roku, Silvester, čas, kedy ľudia oslavujú. My sme urýchlene potrebovali vybaviť určité záležitosti spojené s úmrtím na Obecnom úrade. Napriek pracovnému voľnu a spomínanému sviatku pán starosta neváhal prísť na OÚ, vybaviť nás, a dokonca osobne očistiť chodníky na cintoríne, skontrolovať a zabezpečiť Dom smútku k dôstojnému vystaveniu telesných pozostatkov nebohej.

Vďaka, pán starosta!

Rovnako milo nás prekvapil prístup k svojej práci u pracovníkov pohrebnej služby „Cháron“ v Topoľčanoch. Sú to ľudia s vysoko profesionálnym, citlivo ľudským prístupom k pozostalým, etickým a dôstojným prístupom k nebohej. So stopercentnou spoľahlivosťou zabezpečili všetky kroky potrebné k dôstojnému uloženiu telesných pozostatkov nebohej a všetkých úkonov spojených s pohrebom. Aj po finančnej stránke sme boli spokojní. Sú špičkou bez konkurencie. Ďakujeme.

Dcéry E. Lukačovičová a G. Bognerová

NOVEMBER - DECEMBER 2009

Narodili sa

- * Juraj Beseda
- * Markus Hertel
- * Jakub Šíro
- * Tatiana Benediková
- * Nela Píknová

Vítajte medzi nami!

Manželstvo uzavreli

Petra Zaťková a Norbert Bartík
Janka Kršková a Jozef Cesnek
Júlia Dobrovodská a Róbert Kochan
Zuzana Vlasáková a Jozef Pavlovič
Blahoželáme!

Okrúhle životné jubileá

50

Darina Močková
Peter Herák
Pavol Ivičic

60

Magdaléna Kozinková
Ondrej Boťanský
Mária Straňáková

70

Jozef Mateička
Viliam Manas
Ján Roháč
Oto Vičan

80

Mária Bíliková

85

Jozef Kováčik

95

Gustáv Ondrejka

Pekného životného jubilea sa dožili

Veronka Madová - 81 rokov
Štefánia Gáliková - 83 rokov
Štefánia Prachárová - 83 rokov
Helena Blahušová - 84 rokov
Martin Kovačovič - 87 rokov
Všetkým Vám prajeme veľa zdravia do ďalších rokov!

† OPUSTILI NÁS

Helena Masrnová (81-ročná)
Ján Vražba (62-ročný)
Olga Šišková (70-ročná)
Anton Holeš (66-ročný)
Anna Glósová (83-ročná)
Spomíname!

MED

Ponúkame vám rozhovor s Ladislavom Bílikom, veľkým včelárom, odborníkom na med a včelie produkty, ktorý sa tejto krásnej činnosti venuje veľa rokov.

RN: Pár slov na úvod o Slovenskom včelárskom spolku.

L.B. Obec Radošina dlho patrila do organizácie v Topolčanoch. Až začiatkom 90-tych rokov, po ustanovení zjazdu Spolku včelárov Slovenska v Trnave, sa obec osamostatnila a vznikol Spolok včelárov Slovenska v Radošine. V súčasnosti združuje 11 obcí a má asi 35 členov. Mladých ľudí pracuje menej, možno nemajú vzťah ku včelám, možno ich nemá do prác kto zainteresovať, preto v niektorých rodinách, kde včelárstvo má dlhú tradíciu, nemá kto prevziať prácu. Jednou z nevýhod sú možno aj vysoké obstarávacie náklady. Za našu obec je v spolku 15 členov (mám veľkú radosť, že z 35 členov sú štyri z mojich piatich detí).

RN: Kde máte včeliny, ako je to s medom?

L.B. Každý včelár má svoje včeliny vo vlastnej záhrade, pri dome, pod lesom. Ja vlastním 266 rodín. Na Slovensku je nás len asi 50 s takýmto počtom. Včely lietajú do vzdialenosti 8 km. Aký med chce mať včelár, záleží len na ňom. V našich podmienkach dokážeme robiť 3-4 druhové medy, a to repkový, agátový, lesný - medovicový a slnečnicový. Ak chce včelár druhový med, musí vedieť, kedy ho má vytočiť pred ďalšou znáškou. Lesný med je z kvetov gaštanu alebo iných lesných kvetov. Medovicový sa vytvára na listoch, napr. dub dokáže roniť sladenie v pazuchách listov raz za 4 roky, väčšinou ho vytvárajú vošky. Je vhodný pre alergikov, obsahuje minimálne množstvo peľových zŕn. Najtmavší je z ihličnanov, nie je v našom regióne. Všetky druhy sú kvalitné, záleží od chuti každého.

RN: Aké včelárske produkty ponúkate?

L.B. K včelím produktom patrí peľ, ktorý je vhodné konzumovať pri chorobách prostaty, muži nad 40 rokov by mali užiť denne 1 lyžičku, pri chorobách močového ústrojenstva, obsahuje množstvo bielkovín. Med sa používa ako sladidlo, má veľa liečivých účinkov. Propolis sa využíva ako masť, tinktúra na liečenie edémov, popálenín, bolesti zubov, pomáha pri vysušovaní vredov. Medovina sa robí na báze vína, obsahuje 9-14,15 % alkoholu. Materská kašička sa využíva v kozmetike, na povzbudenie organizmu v spojení s medom, pomáha ľuďom po prekonaní mozgovej príhody.

RN: Ako prebieha rok včelára?

L.B. Včelársky rok začína koncom júla, po slnovrate, vtedy sa včely začínajú pripravovať na zimu. Na jeseň a v zime robíme prípravné práce (rámiky, medzistienky), kontrolujeme uzavretie úľov proti myšiam, ktoré môžu vyrušovať a vyhrýzavať diery, poškodzujú ich dielo. Včely nespia, ale sa zazimujú do chumáča. Tie, ktoré sa v strede zahrejú, vyjdú na kraj a to sa opakuje. Ak teplota klesne pod 8 °C, včela skrehne a zahynie. V zime je v úli nad 20 °C. Ak ich otvorím, včely sa zježia.

RN: Stráca scukornatený med na hodnote?

L.B. Každý med je kryštalický a ľudia tomu nesprávne hovoria, že scukornatie. Kryštalický med nestráca na hodnotu. Ak sa včely zakrmia repným cukrom, prepracujú ho na invert, a ten nikdy neskrýštalizuje. Čistý repkový med skryštalizuje za 5 dní, agátový po 3 až 5 rokoch.

RN: Viete predvídať úrodné roky?

L.B. Všetko závisí od teploty, vlahy a vzdušnej vlhkosti. Stáva sa, že kvetenstvo kvitne, je aj vlaha, a predsa nemeduje - to je nevyriešená otázka pre včelárov. Napríklad je veľmi dobré, ak agát kvitne pri teplote 25 až 27 °C, je pod mrakom a predtým pršalo. Ďatelina meduje pri 30 °C.

RN: Škodlia postrekky na rastliny včelám?

L.B. Ak PD ide práškovať, treba to včas vyhlásiť rozhlasom a postrek uskutočniť skoro ráno. Dnes sú postrekky relatívne neškodné pre včely. Niekedy pri postrekoch repky sú včely omámené. Ak včely zatvoríte v úli pri vysokých teplotách, udušia sa.

RN: Čo Vám robí radosť?

L.B. Nestanovujem si vysokú latku, som spokojný s tým, čo rok priniesol. Teším sa z vyľahnutia mladej matky. Včelárstvo závisí od prírody a prírodných podmienok, a to človek neovplyvní. Doteraz sa mi žiadna veľká škoda nestala, občas boli problémy s morom, ale poradil som si. V našich oblastiach sa na včely nedopláca.

RN: A čo Vaše úspechy?

L.B. Vlastným ochrannú známku Slovenský med číslo 0049. Na súťaži v Nitre zo 175 prihlásených medov bolo len 57 dobrých a med Bílik bol medzi nimi. Pred tromi rokmi stanovili podmienky, podľa ktorých na Slovensku má len asi 400 včelárov licenciu. Mám zahlásený predaj zo dvora. Každý rok z môjho medu berú veterinári vzorky na rozbor a vždy bol vyhovujúci. Domáci med je oveľa kvalitnejší ako kúpený v obchode, ktorý je zmiešaný. Nekvalitné sú najmä tie, ktoré sú dovezené z krajín mimo EU. Radosť mi robí aj syn Marek, ktorý na Agrokomplexe 2009 získal 3. miesto za medovinu. Vyrába aj voskové ozdoby.

Poznámka: Pán Ladislav Bílik žije v Radošine, na Hečkovej ulici, pred domom má z dreva vyrezanú sochu svätého Ambrózia, patróna včelárov.

Niečo o mede: Med by sa nemal dlhodobo prehrievať nad 50 °C. Je zložkou pri výrobe telových mliek, zábalov na vlasy, masážnych pravkov. Posilňuje imunitný systém, má antibakteriálne účinky, pri jeho užívaní dochádza k rozširovaniu ciev, čo je dôležité pri liečbe vysokého tlaku krvi. Pri nespavosti je dobré rozpustiť lyžičku medu v pohári mlieka.

Denne jedna lyžička medu je prospešná celému organizmu.

Za rozhovor ďakuje G. Bahelková

OHLASY

Ad: Bolo potrebné narušiť klúd Radošiny?

Nedá mi, aby som nezareagoval na článok v Radošinských novinách číslo 5/2009.

Je pravda – koľko ľudí, toľko názorov. Ja budem v mojom príspevku tlmočiť názor našej rodiny na hodiny, ktoré boli nainštalované na kostole.

Aj keď bývame v bezprostrednej blízkosti kostola, privítali sme zmenu, ktorá sa udiala. Pekné vyzváňanie hodín v intervale pätnástich minút len spríjemňuje prostredie, v ktorom žijeme. Nejde tu o skutočnosť, že nám hodiny oznamujú čas, na to máme dosť iných oznamovateľov, ale je to určité pekné zvukové podfarbenie uponáhľanej doby, v ktorej žijeme, na to, že žijeme v tejto dobe, na tomto mieste. Nestotožňujem sa s myšlienkou, že nás hodiny rušia pri odpočinku.

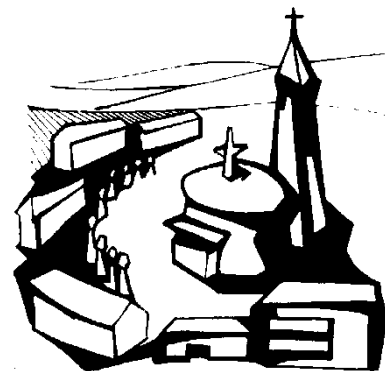
Zvuk hodín v mestskom ruchu zanikne, ale tieto nám oznamujú našu dobu, náš život na tejto planéte. Podľa našich názorov to naozaj nie je razantný zvuk, ale len príjemné podfarbenie dedinského „pokoja“.

Čo sa týka ranného dlhého pravidelného zvonenia, to sa stotožňujeme s autorom článku (chorým ľudom to môže spôsobovať ranné šoky). Klasické zvonenie by malo ohlasovať len tie udalosti, na ktoré je určené (sväté omše, úmrtia...), ale sme presvedčení, že zvuk odbíjajúcich hodín v 15-minútových intervaloch je namieste. Znova prízvukujem, je to lahodný zvuk, na ktorý si každý privykne.

Je len na škodu veci, že autor spomínaného článku sa nepodpísal. Bolo by zaujímavé podelatovať s ním o týchto veciach, zistiť, za ktorých nespokojných občanov sa ukryl.

Ďakujem za našu rodinu všetkým zainteresovaným, že toto oživenie nášho života v obci je, a že sa nemusíme dívať na stojace nefunkčné hodiny.

Igor Bubeník

• Komu vadia vežové hodiny?

V poslednom vydaní Radošinských novín ma zaujal i dosť prekvapil článok „Bolo potrebné narušiť klúd Radošiny?“.

Ak je autorom anonym, ktorý sa skrýva za podpisom „nespokojní občania“, tak by som ho hodil rovno do odpadkového koša, kam anonymy patria. Autor sa určite nemusí obávať nejakých postihov za to, že sa mu niečo nepáči alebo ho ruší. Ak sú vežové hodiny a ich odbíjanie problémom Radošiny, tak o tom diskutujme a urobme seriózny záver, a nedávajme to za vinu obecnému zastupiteľstvu a pánovi dekanovi!

Radošinský kostol i s vežovými hodinami, podobne ako iné historické pamiatky obce, ale aj Radošinské naivné divadlo, známe víno, gaštany či voda, vytvárajú kolorit obce, ktorá patrí určite medzi najznámejšie na Slovensku.

Vežové hodiny, aj keď dnes môžeme sledovať čas hocikde, teda nie sú len o tom, že informujú o čase. Odbíjanie hodín bolo súčasťou radošinskej atmosféry, a nikdy som nepočul, že by niekomu vadili, či ide o veriaceho alebo neveriaceho, za socializmu alebo po roku 1990. Ak sa na určitý čas odmlčali, tak iba preto, že ich bolo treba opraviť. Po tichu, keď zmĺkli, si autor článku zrejme zvykol, že neodbíjajú, a keď sa po oprave opäť ozvali, už ho to ruší?

Napriek tomu, že nosím hodinky a mám ich aj v mobile, keď som mimo domu, pozerám čas na vežových hodinách tak ako v detstve, keď som hodinky nemal a mobily neexistovali.

Viete, pán anonym, pozeráť na kostol a jeho vežové hodiny je aj o niečom inom... Nebývam blízko kostola a možno čitateľ, ktorý bude súhlasiť s anonymom, povie: „Tebe sa ľahko hovorí, keď nebývaš blízko kostola.“ Bývam blízko železničnej stanice, kde bolo rušno i hlučno, keď tu premávali vlaky, a zato sme sa nestážovali. Nevieť kto, alebo koľko osôb je za podpisom „nespokojní občania“. Určite môže byť niekoľko nespokojných, ale hádam by mala rozhodnúť väčšina. Pripúšťam aj to, že pôvodných starousadlíkov je v Radošine menej, do obce sa nasťahovalo veľa ľudí z rôznych kútov Slovenska, nie sú stotožnení s históriou Radošiny a všetkého, čo k nej patrí, takže ich názor na hlasitosť vežových hodín môže byť totožná s anonymom.

Dovolím si **nesúhlasiť** s autorom článku „Bolo potrebné narušiť klúd Radošiny?“, teda dedinskej atmosféry. Pokoj v dedine oveľa viac rušia autá premávajúce cez dedinu vo veľkom počte (sťažujú sa na to tí, čo bývajú pri hlavnej ceste?), nespratníci, ktorí nevedia, čo je poriadok (stačí sa pozrieť do potoka plného skla, železa, plastových fliaš). Ako vojnová ruina vyzerá budova rušňového depa, ktorá po požiari špatí našu obec a asi to nikomu nevadí, ale odbíjanie vežových hodín áno!

Ak sú teda vežové hodiny a ich odbíjanie problém a vadia obyvateľom (väčšine) Radošiny, hľadáme riešenie. Možno stačí nastaviť ich odbíjanie trochu tichšie a môže byť po probléme. Sú však aj väčšie problémy ako tento. To je môj názor.

Váženy anonym, ja sa nehanbím za to, čo som napísal a podpíšem sa.

Dr. Dušan Kolník

Zo športu

ZASPOMÍNAJME SI SPOLU A ZÁROVEŇ PREDSTAVME – DNES S JOZEFOM (DODOM) REPASKÝM

Už dávnejšie som ho mal v hľadáčiku vyhliadnutého, veď patrí ku skupine futbalistov na ktorých sa nezabúda, ale o ktorých sa hovorí v dobrom. Reč je o rodákovi z Radošiny, víťazovi ankety usporiadanej v tretej štvrtine minulého storočia Klubom mladých v spolupráci s Výborom ŠK „O najlepšieho hráča Športového klubu dvadsiateho storočia“, o **Jozefovi Repaskom**. Bol jediným mužským rodinným futbalovým pokračovateľom otcových myšlienok. Otec, učiteľ v miestnej škole, bol spoluzakladateľom futbalového klubu v obci, jeho prvým trénerom a prvým predsedom Športového klubu Radošina. Priznám sa, dlho mi vŕtalo hlavou, prečo zvíťazil v ankete práve on - „Dodo“, a nie niekto iný. Veď on toho za Radošinu ani veľa neodohral. Za dorast začal hrať, keď mal trinásť, za A-čko v sedemnástich, potom absolvoval dva roky vojenčiny a na hru za Radošinu mu zostalo iba dva a pol roka. Čomu vďačí, že si ho futbalová Radošina zapamätala a vybrala za vzor?

Nedávno som dostal od Doda list, ktorý okrem úvodu a skráteného záveru uvádzam v plnom znení:

❖ Pri spomienkach na futbal v Radošine musím začať od prvej triedy základnej školy, kedy sme cez prestávky všetci chlapci hrali futbal na „malom“ školskom dvore, ktorý mal rozmery 6 x 8 m (pod našimi oknami). Práve tu sa rodili a robili výbery hráčov hrať za vyššie dedinské celky. A tak sa aj mne podarilo dostať sa do jedenástky miništrantov. Odtiaľ bol už iba krôčik prejsť do oddielu, ktorý reprezentoval niektorú z miestnych častí Radošiny ako: Horný a Dolný koniec, Mračkovárske, Funduše, Majer, Džaborinky, jednoducho, kde - kto býval, to reprezentoval.

V roku 1954 som prvýkrát nastúpil za dorast, ktorý hrával stretnutie pred mužstvom dospelých. Už vtedy som so záujmom sledoval zápasy „veľkých“, tešil som sa, keď sa mi naskytla možnosť vidieť z blízka hráčov ako: Dezider Žiak, Dominik Kováčik, Imino Slamka, Oto Pupák, Ladislav Michler, Štefan Pintér, Alexej Grežo, Pavol Rojko, Jozef Nemec, Jozef Krajčír, Augustín Piršel a iní.

V roku 1957 sa hral turnaj v Nitrianskej Blatnici a pred zápasom mi vedúci mužstva J. Obert povedal: „Ak nepríde Oto Pupák, budeš hrať“. Oto neprišiel, tak som nastúpil. Podarilo sa mi dať gól. Asi o dva týždne sa hral turnaj v Radošine. Keďže Radošina mala dostatok hráčov, futbalové výbory Radošiny a Nitrianskej Blatnice sa dohodli, že ja budem hrať za Blatnicu. Prvý zápas hrala Radošina s Blatnicou a Blatnica vyhrala 1:0. Ten gól som dal ja. Vo finále za Blatnicu nastúpil aj Laco Rojko a Jozef Cibula, ktorý pravidelne na prázdniny chodil k starým rodičom. Jožo vtedy aktívne hrával futbal za Spoje Bratislava a cez zimu hokej (všetko II. ligu). Ako sa finálový zápas skončil, si už nepamätám. Ale na majstrovský zápas Radošina – Veľké Dvory 3:3 si pamätám hlavne preto, lebo všetky góly padli z trestných kopov a za Radošinu som ich dal ja. Rád spomínam aj na turnaj v Behynciach, kde sme vo finále porazili Veľké Ripňany v predĺžení 1:0, a to už niečo znamenalo, totiž Ripňany hrali vyššiu triedu. ❖

(Pokračovanie v budúcom čísle RN) – jv –

Zľava: Dodo, Laco a Jozef Cibula

ŠK RADOŠINA, futbalový ročník 2009/2010 - jeseň

Zľava stoja: D. Jankovič, M. Kováčik, J. Ďaňan, J. Pavlovič, J. Oravec, hrajúci tréner L. Bartošek, vedúci mužstva M. Horváth st., M. Rybníkar, L. Krajčír,
V podrepe: J. Beňovič, M. Rosival kpt., J. Škorvaga, M. Krajčír, T. Kováčik, A. Kostolanský.

Radošinské noviny – dvojmesačník zo života občanov Radošiny a Bziniec. Redakčná rada: Mgr. Gabriela Bahelková, Jozef Vičan, Miroslava Kolková. Zodpovedná redaktorka: Antónia Sigetová. Vydavateľ: Obecný úrad, 956 05 Radošina, telefón 038/5398144, fax 038/5398105, e-mail: ou@radosina.sk. Uzavierka: 14 dní pred vydaním čísla. Rozširuje Obecný úrad v Radošine. Noviny sú registrované pod číslom: OÚ 1/97.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a krátenie príspevkov. Nevyžiadané rukopisy a fotografie sa nevracajú. Nepodpísané príspevky sa neuverejňujú. Sadzba a tlač: Pima-print, s.r.o., Odbojárov 294/10, 955 08 Tovarníky, telefón 038 5320897.